

סנהדרין צג-ג

עניין: ספר נחמיה

מראית העין לחיד"א

ראשונים וכו' ע"ש. ויש לחקור דעין רואה דזה כמה מאות שנים ובפרט מעת שיצא הדפוס בעולם דיש ספר עזרא לחדד וספר נחמיה לחיד ולומר שהוא במקרה או בסעית לא הונח לנו דידוע דהכל מן השמים בדקדוק גמור בפרט בעניני קדושה כאלה. ואפשר במ"ש משם הרב עיר וקדיש מהר"ר ישראל פרוק ז"ל דרבן גמליאל עבר מן הנשיאות בשביל זה אם כן בכמה זמן שלא נקרא הספר על שמו ועד אחרן הבושה והצער שסבל רבן גמליאל וכמה זמן אח"ך גם כן בזה נתקן זה הדקדוק ולכן אח"ד נקרא הס' על שמו. ומדברי הש"ס נראה דהיה ראוי דכל הספר בין חלק שהיום נקרא עזרא בין חלק נחמיה הכל היה ראוי שיקרא ס' נחמיה. ולכן אף שנתקן הדקדוק שהיה על נחמיה אינו בדין שעתה יקרא הכל ס' נחמיה דכבר זכה עזרא ונקרא על שמו ואינו ראוי שלא יזכר עזרא ח"ו ולכן סן השמים עשו שיהיה הס' שני חלקים אחד יהיה נקרא עזרא מאחר שזכה כמה מאות שנים הנקרא ס' עזרא. וחלק אחד יקרא נחמיה שנתקן מה שדקדקו כן השמים עליו בכמה זמן שלא נקרא הס' על שמו ומה שנצטער רבן גמליאל לכפר מה שהספר בגנית ראשונים וכה שהחזיק טיבה לעצמו ומיהו כיון דמציקרא לא היה אלא ספר אחד ונקרא הכל ספר עזרא הגם שאח"ך נחלק לשנים. אינו נחשב כי אם אחד מכ"ד ספרים. ועזרא ונחמיה נחשבים ספר אחד ממנין כ"ד ספרי תנ"ך הקדושים :

רש"י סוכה יב.

הפסולת: צאו ההר. ° פסוק הוא צספר עזרא לעשות סוכות ולא הזכיר כאן אלא דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ: היינו על"י הדם

גליון הש"ס סוכה יב.

רש"י ד"ה צאו ההר פסוק הוא בספר עזרא. פסוק זה נחמיה וכן צרש"י צחומש דצרים לצ"ו ודוגמתו מלינו בעזרא ותתן להם והוא נחמיה ט וכן צצילה דף טו ע"צ צרש"י ד"ה אכלו משמנים וכן לשון הש"ס לקמן דף לו ע"א וכן בעזרא אומר לאו ההר והו ע"פ דברי חז"ל סנהדרין דף נג ע"צ מכדי כל מילי דעזרא נחמיה בן חכליה אמרינהו: